

24.03.2021

## ВІД ЗНАНЬ ДО ВМІНЬ

### Формування ключових фахових компетентностей за принципом «Від знань до вмінь»



**Сокирко С.О.** - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти (відповідно до статті 1 Закону України «Про вищу освіту»). Фахова компетентність є здатністю особистості успішно виконувати професійні завдання і обов'язки. В основі фахової компетентності лежить досвід, який в свою чергу виникає в результаті багатократного повторення однієї і тієї ж практичної справи, доведення її до автоматизму. Але безумовно, для виконання будь якої справи необхідне підґрунтя у вигляді теоретичних знань, які характеризуються процесом засвоєння. Показав види компетенцій та навів приклади їх реалізації в роботі.

## Компетентність

- це динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти (частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»)



## Види ключових компетентностей



## Фахова компетентність

- є здатністю особистості успішно виконувати професійні завдання і обов'язки. В основі фахової компетентності лежить досвід, який в свою чергу виникає в результаті багаторазового повторення однієї і тієї ж практичної вправи, доведення її до автоматизму. Але безумовно, для виконання будь-якої вправи необхідне підґрунтя у вигляді теоретичних знань, які характеризуються процесом засвоєння.



## До психологічних компонентів засвоєння належать:

- позитивне ставлення до учнів;
- безпосереднє чуттєве ознайомлення з матеріалом;
- мислення як процес активного опрацювання отриманого матеріалу;
- запам'ятовування і збереження отриманої та опрацьованої інформації.



## Розрізняють п'ять етапів у процесі засвоєння:

1. Ознайомленим. На цьому етапі учням роз'яснюють цілі дії, те, на що треба орієнтуватись при виконанні дії, як довільно її виконувати, а також формують у них необхідну мотивацію.
2. На етапі матеріальної (матеріалізованої) дії остання виконується у зовнішній, матеріальній та розгорнутій формі. Це допомагає учням засвоювати зміст дії (склад її операцій, правила виконання), а вчителю здійснювати об'єктивний контроль за виконанням кожної операції.
3. На етапі зовнішнього мовлення всі елементи дії подаються у формі усної чи письмової мови.
4. На етапі «зовнішнього мовлення про себе» дія виконується у формі проговорювання про себе. Далі дія змінюється у напрямку узагальнення і згортання.
5. На етапі внутрішнього мовлення дія максимально згортається і автоматизується.



## Теоретичні знання

- Студенти отримують під час вивчення спеціальних дисциплін, починаючи від «Вступу до спеціальності, закінчуючи «Ремонтом МБМіО»



студенти отримують під час:

- виконання ЛПЗ;
- навчальних практик;
- курсового проектування;
- технологічної практики;
- переддипломної практики;
- професійних фахових конкурсів.



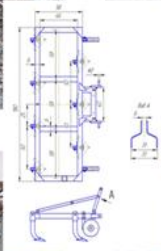
## Практичні навички

## Одна з форм засвоєння – самостійна робота студента

- Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, поза аудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом.
- У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 15 до 55% навчального програмового матеріалу) та дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.



Один з дієвих механізмів засвоєння – демонстрація особистого досвіду



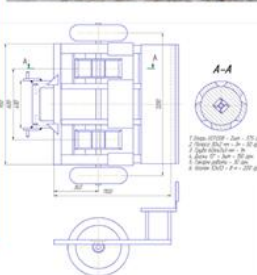
Демонстрація особистого досвіду



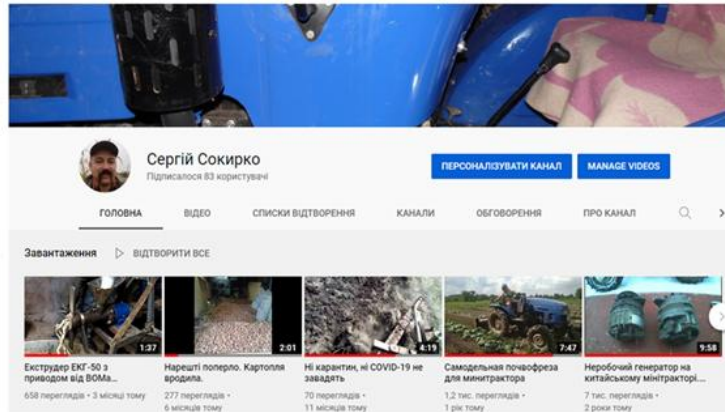
Демонстрація особистого досвіду



Демонстрація особистого досвіду

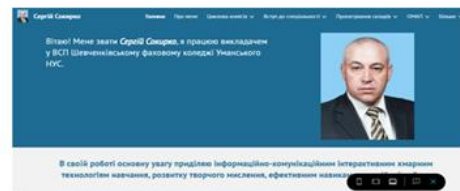


Поширювати  
особистий  
досвід мені  
допомагає  
власний  
YouTube-  
канал



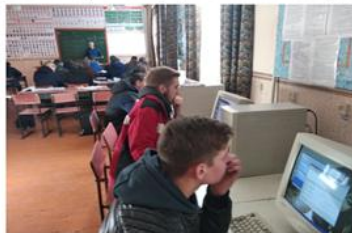
## Інформатизація навчального процесу

- У сучасних умовах інформатизації суспільства педагогічна діяльність в контексті самостійної роботи студента виходить на якісно новий рівень. Аналіз досліджень з проблеми використання інформаційних технологій у навчанні студентів дозволяє визначити основні напрями активного застосування інформаційних технологій у навчальному середовищі: розширення можливостей підвищення якості освіти, відкриття нових можливостей розвитку мислення студентів, підбір індивідуальних способів отримання знань шляхом самостійної роботи за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій, як фактору зближення сфери освіти з реальним світом, поєднуючи традиційні та сучасні методи навчання, що сприяє створенню єдиного освітнього інформаційного середовища.



## Переваги застосування сучасних ІКТ:

- забезпечення гнучкості навчального процесу за допомогою варіативності;
- трансформація змісту, методів і форм навчання, організації навчальних занять, поєднання різних методик навчання для студентів різнорівневої підготовки;
- варіювання складності та об'єму завдань, темпу їх виконання;
- активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів через моделювання якісно нового типу візуалізації навчального матеріалу як реальних, так і віртуальних об'єктів, процесів та явищ;



## Переваги застосування сучасних ІКТ:

- ігрове навчання, бо "життя-це гра...";
- посилення мотивації і пізнавального інтересу студентів у навчанні за рахунок інноватики методів навчання, можливості індивідуалізації навчання;
- мобільність на основі реалізація технічних можливостей комп'ютера, здійснення педагогічної корекції і безперервного зворотного спілкування та зв'язку;
- якісні зміни навчальної діяльності в цілому та контролю (здійснення тестового контролю з діагностикою, зворотнім зв'язком і оцінюванням етапів, дистанційна освіта).



## Висновки

- Отримання конкурентоспроможних випусників можливе за умови створення вищим навчальним закладом широких можливостей і умов для впровадження отриманих студентами знань у вирішення практичних завдань професійної сфери діяльності.
- При цьому зрозуміло, що рівень фахової підготовки буде визначатись вмінням студента застосувати свої знання у поєднанні з новоствореними умовами відмінними від академічних, ситуаціях невизначеності, необхідності ретрансляції знань та вмінь на зазначену сферу.



## Висновки

- У формуванні компетенції вирішальну роль відіграє не тільки зміст освіти, але також і освітнє середовище вищих навчальних закладів, організація освітнього процесу, освітні технології, включаючи самостійну роботу студентів тощо. **В зв'язку з вище зазначеним, будемо вважати, що фахова компетентність випусника навчального закладу** визначається як його здатність до вирішення завдань в професійній сфері за рахунок інтеграції, ретрансляції та переробки знань із різних дисциплін чи наук. При цьому відбувається створення нового продукту, «надутворення» власного знання.



## Висновки

- Викладач наразі має вказувати напрямки досягнення навчальних цілей, формувати коло проблем, демонструвати сфери застосування знань, акцентувати міждисциплінарні зв'язки, розширяти горизонти науки за для стимулювання трансдисциплінарних переходів. Отже, фахова компетентність формується лише особистісно-спрямованим процесом навчання – студентоцентричним, використанням методів міждисциплінарного навчання, формуванням здатності особистості до саморозвитку, самоорганізації та самоосвіти.

